

Oponentský posudek

Bc. Petra Koudelková: Život rodiny s hendikepovaným potomkem. Magisterská diplomová práce, FHS UK, Praha 2013, 174 s.

Předmětem diplomové práce je pohled na život rodiny s hendikepovaným dospívajícím dítětem, především na každodenní rytmus takové rodiny a na to, jaký dopad má na rodinu soužití s hendikepovanou osobou. Petra Koudelková si téma vybrala na základě osobní zkušenosti s mentálně postiženým synovcem, s jehož rodinou je v pravidelném kontaktu. Díky tomu získala přístup do stacionáře XYZ, v němž celkem bez problémů kontaktovala narátory a mohla tak realizovat výzkum.

Autorka se rozhodla téma uchopit orálněhistorickou metodou, což jí plně umožnilo zaměřit se na subjektivní prožitky zkoumaných osob, tedy rodičů dětí s postižením. Při následné analýze se zcela spoléhala na výpovědi rodičů, na komentování životní situace jen z jejich perspektivy. Výsledky analýzy a interpretace získaných rozhovorů následně konfrontovala s odbornou literaturou.

Samotné téma práce spadá spíše do oboru psychologie a speciální pedagogiky, což samozřejmě není na škodu, neboť orální historie je typická svým interdisciplinárním přesahem. Nicméně pokud má být práce obhájena na katedře OH-SD, předpokládala bych širší vhled do metodologie orální historie právě z psychologické perspektivy, např. zda měly nebo mohly mít životopisné rozhovory pro samotné rodiče určitý terapeutický účinek apod. Přivítala bych to i z toho důvodu, že autorka se soustředila především na současnou situaci a v práci se tak téměř zcela vytrácí nějaká historická perspektiva. Petra Koudelková se sice na 14 stranách textu věnovala historickému přístupu k osobám s postižením a to od starověku až po současnost, ale to se mi zdá málo. Navíc několikrát se diplomantce popletly termíny starověk a středověk (s. 21 a 23).

Autorka se chtěla primárně věnovat současné situaci rodin, protože ji zajímalo hlavně dospívání hendikepovaných osob (i když v samotném názvu diplomové práce toto upřesnění chybí!) a v tomto životním období se zrovna nacházely všechny děti zpovídaných rodičů. Domnívám se však, že by pro práci bylo přínosné zaměřit se více na to, jaká byla situace například před rokem 1989, kdy bylo téma, i jak autorka sama uvádí, poměrně tabuizované. Jak žily a s čím se musely vyrovnávat rodiny, ať už s mentálně či psychicky postiženými dětmi, tenkrát a dnes. Daly by se vystopovat nějaké paralely, klady a zápory?

Petra Koudelková nakonec realizovala 6 rozhovorů, i když původně předpokládala natočení více rozhovorů, což se bohužel nezdařilo. Ale i tento počet považuji pro účely diplomové práce za dostatečný. Navíc autorka přesně postupovala podle etických principů orální historie, rozhovory

samozřejmě anonymizovala a s narátory uzavřela smlouvu o ochraně osobních údajů. Za klad považuji i to, že si všechny rozhovory diplomantka sama přepsala. Za zdařilou považuji samotnou tématickou analýzu a interpretaci, která je porovnávána s dostupnou literaturou.

V textu se však vyskytuje poměrně dost překlepů a chyb gramatických i syntaktických. Za nepřilíš šťastné považuji velký rozsah diplomové práce (téměř dvojnásobný počet stran oproti normálu). V jiném případě by to možná nebylo na škodu, ale zde je nadbytečný počet stran dán tím, že autorka téměř všechna fakta a skutečnosti opakuje dvakrát někdy i třikrát. Zde by se opravdu vyplatilo, že méně je někdy více.

Diplomantka zpracovala svou magisterskou práci na odpovídající úrovni. Doporučuji práci přijmout k obhajobě a navrhuji její hodnocení stupněm dobře.

V Praze 26. srpna 2013

Mgr. Petra Schindler-Wisten, PhD.